

Veileder i beregning av H-verdi

H-verdi er et måleverktøy i HMS-arbeidet som måler frekvensen av arbeidsulykker i forhold til utførte arbeidstimer. Verdien beregnes per million arbeidede timer og gir et sammenlignbart tall på tvers av prosjekter og virksomheter uavhengig av størrelse.

Frekvensverdiene (hyppigheten av hendelser) defineres som antall arbeidsulykker pr 1.000.000 arbeidede timer.

$$H = \frac{\text{arbeidsulykker} \times 1\,000\,000}{\text{totalt antall timer}}$$

Med arbeidsulykke forstås en plutselig og uventet ytre påkjenning eller belastning som har skjedd arbeidstakeren: - på arbeidsstedet - i arbeidstiden - under arbeid

H1 skade, definisjon:

H1-verdi viser hyppighet av arbeidsulykker som er så alvorlige at det medfører minimum én hel dags fravær fra arbeid/arbeidsplassen. Dagen etter skaden kan benyttes til å oppsøke lege eller foreta enkel behandling/overvåkning.

For skader der fraværet oppstår på senere tidspunkt, skal disse inkluderes i H-verdi beregningen, såfremt fraværet kan knyttes direkte til skaden. OBS! "Kink" eller "forstrekninger" oppstått under bæring, løfting osv. regnes i alminnelighet ikke som arbeidsulykke med mindre det har skjedd noe "ulykkesartet". Dødsfall registreres som fraværskade med et års fravær (230 dager).

H2 skade, definisjon:

I H2-beregningen skal H1 hendelser inkluderes, og skader/hendelser der en avfølgende faktorer er til stede:

1. Anvendelse av tilrettelagt arbeid
2. Faktisk behandling av medisinsk personell

Det er selve behandlingen som utløser om hendelsen er en H2-skade. Dersom vedkommende oppsøker medisinsk personell, men det ikke er behov for behandling, og vedkommende kan gjenoppta ordinært arbeid – er det ikke H2-skade.

H2-verdien utgjør summen av H1 og H2-hendelser.



Sjekkliste for H2-klassifisering:

- Punkt 1 - Er arbeidet tilrettelagt etter hendelsen?
 JA → H2-skade
 NEI → Gå til punkt 2
- Punkt 2 - Er det behov for å oppsøke medisinsk personell?
 NEI → Ikke H2-skade
 JA → Gå til punkt 3
- Punkt 3 - Ved oppsøk av medisinsk personell:
 Ble det utført faktisk behandling (syng, tannreparasjon, etc.)?
 JA → H2-skade
 Kun enkel sårbehandling (plastring, etc.)?
 JA → Ikke H2-skade
 Kun undersøkelser uten behandling?
 JA → Ikke H2-skade

Registrering av timer:

Antall arbeidete timer er all virkelig arbeidet tid for samtlige faste ansatte (inkludert hele ledelsen, stab etc.). Det betyr i praksis at planlagte arbeidstimer skal reduseres for fravær (permisjoner, sykdom og annet) og økes med arbeidet overtid/mertid. For funksjonærer skal det tillegges 10% for antatt merarbeid, med utgangspunkt i ordinær arbeidsuke.

For medlemmer som velger å inkludere underentreprenører, samarbeidspartnere og leverandører i sine verdier ovenfor kunder skal følgende prinsipper legges til grunn:

- I beregningsgrunnlaget for underentreprenør/leverandør tas kun med skader og arbeidstimer på arbeidstakere som utføres på selve prosjektet (innenfor ansvarsområdet/kontrakten)
- For beregningen av timetallet kan elektronisk timeregistrering eller anslag benyttes
- Ved utleie av arbeidskraft mellom EBA-bedrifter skal arbeidede timer og eventuelle yrkesskader telles med hos innleiebedriften

I den årlige rapporteringen til EBA skal kun skader og timer for egne ansatte og innleide fra EBA-bedrifter medregnes.

Tilrettelagt og alternativt arbeid:

Innebærer å tilrettelegge arbeidsforholdene slik at personer med midlertidig redusert arbeidsevne kan settes til egnet alternativt arbeid eller opplæringstiltak. Dersom den skadede, etter samråd med lege, kan settes til annet/alternativt arbeid, regnes dette ikke som skade med fravær, og skal derfor ikke inngå i statistikken for H1- verdien.



Tilrettelagt arbeid:

Tilrettelagt arbeid skal som hovedregel utføres på arbeidsstedet, men kan også utføres hjemme eller annet sted dersom arbeidet kan ledes eller arbeidsresultat kan følges opp. Arbeidet bør som minimum utgjøre ca. 20 % hver dag.

Alternativt fysisk arbeid

- Lettere tilpasset arbeid eksempelvis som ikke belaster personens skade/sykdom, enklere rydding, riggoppgaver, vedlikehold, vernerunder og forefallende arbeid
- Oppfølging av lærlinger på arbeidsplassen
- Bistå arbeidsplassen i planlegging, sjekklister og kontroll
- Tilpasset og/eller redusert arbeidsdag (min 20 %)
- Kompetanseheving - Interne og eksterne relevante kurs- og programmer, eksempelvis e-læring

Eksempler på problemstillinger:

1. Arbeidstaker går ved siden av bygget og en flis/gjenstand blåser i øyet. Håndverker blir hjemme i 3 dager.

Svar: Teller med (H1) i om. at hendelsen er forårsaket av en plutselig og uventet ytre påkjenning eller belastning.

2. Arbeidstaker får en takluke over armen. Arbeider videre en uke, og får deretter et sykefravær grunnet brukket arm. Skaden skjedde når takluken falt over armen. Ingen vitner.

Svar: Skal telle (H1) med dersom fraværet kan knyttes direkte til hendelsen.

3. Arbeidstaker skjærer seg i fingeren på slutten av dagen. Får vondt på kvelden og reiser til lege og blir sydd. Grunnet lange avstander og venting tar dette hele påfølgende dag. Er på jobb dagen etter.

Svar: Telles som medisinsk behandling (H2), men ikke fraværsskade da dagen etter skade kan brukes til avklarende undersøkelser/enklere behandling, og at skaden i seg selv ikke betinger et fravær.

4. Arbeidstaker løfter en plate med gips og får "kink" i ryggen. Blir hjemme i 2 dager.

Svar: Telles ikke med da dette ikke er forårsaket av en plutselig og uventet ytre påkjenning eller belastning.

5. Arbeidstaker får brist i beinet, og blir hjemme men får tilsendt faglitteratur vedkommende får beskjed om å sette seg inn i.

Svar: Telles med (H1) dersom arbeidsresultat ikke kan følges opp.

6. Arbeidstaker trækker over og får gradert sykemelding av legen på 50%.

Svar: Telles ikke med dersom graderingen er slik at arbeidstaker arbeider hver dag. Telles som fraværsskade (H1) med dersom arbeidstakeren går hele dager uten alternativt arbeid.

7. Arbeidstaker brytter arm, og gjennomfører først nettbasert kurs hjemme, for deretter å få alternative oppgaver på byggeplassen.

Svar: Telles ikke med da dette er tilrettelagt arbeid og ved at arbeidsresultatet fra det nettbaserte kurset kan følges opp.

8. Arbeidstaker trækker over, og gjennomfører nettbasert kurs på hjemme-PC.

Svar: Telles ikke så lenge arbeidet er målbart og det gjøres alternative og relevante oppgaver hver dag.

9. Arbeidstaker kutter seg med kniv og oppsøker lege. Lege vurderer at såret ikke behøver sys.

Svar: Telles ikke som H2-skade da behandling ikke ble utført.

10. Arbeidstaker kommer tilbake på jobb etter 2 dager med egenmelding og sier at årsaken var en liten ulykke.

Svar: Telles med (H1) dersom skaden trykdemessig faller innenfor yrkesskadedefinisjonen, bedriftene må selv etablere rutiner for å fange opp avvikene før dette medfører fravær.

11. Arbeidstaker skader seg og varsler ikke arbeidsgiver om hendelsen og varsler/leverer ikke egenmelding etter rutine.

Svar: Telles ikke med da fraværet fra arbeid ikke betraktes å være knyttet til hendelsen, men til skoft.

12. Arbeidstaker stikker seg på et armeringsjern, oppsøker lege som renser såret og gir stivkrampesprøyta da det var 10 år siden sist sprøyten var gitt.

Svar: Teller ikke som medisinsk behandling da såret kun ble renset, stivkrampe ble gitt forebyggende og ikke som en behandling.